

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Lenky Bahýřové v právní věci žalobkyně: J. V., zastoupena JUDr. Blankou Dalibovou, advokátkou, se sídlem Klusáčkova 12, Týnec nad Sázavou, proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 10. 2020, č. j. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2021, č. j. 42 Ad 31/2020 - 11, ve znění opravného usnesení ze dne 9. 3. 2021, č. j. 42 Ad 31/2020 - 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Blance Dalibové, advokátce, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **3146 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 17. 9. 2020, č. j. X, jímž uložila žalobkyni povinnost vrátit přeplatek

ve výši 16 891 Kč za období od 10. 8. 2020 do 9. 9. 2020 na starobním a vdovském důchodu matky žalobkyně, paní J. Š. zemřelé dne 27. 7. 2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] V reakci na napadené rozhodnutí doručila žalobkyně podání žalované, která jej postoupila k rozhodnutí Krajskému soudu v Praze (dále jen „krajský soud“). V něm žalobkyně toliko uvedla, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí. Dále sdělila okolnosti související s úmrtím její matky paní J. Š., která disponovala prostředky na bankovním účtu u České spořitelny, jež se po její smrti staly součástí pozůstalosti.

[3] Usnesením ze dne 8. 12. 2020, č. j. 42 Ad 31/2020 – 7, krajský soud žalobkyni vyzval, aby ve lhůtě 8 dnů sdělila, zda podání má být považováno za žalobu proti napadenému rozhodnutí, a pokud ano, aby ve lhůtě 1 měsíce doplnila nezbytné náležitosti žaloby podle § 71 odst. 1 a), c), d), e) a f) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud zároveň žalobkyni poučil, že nebude-li žaloba (podání) doplněna, bude odmítnuta.

[4] Na výzvu krajského soudu žalobkyně reagovala podáním, v němž sdělila, že nerozumí, co by měla ohledně bankovního účtu své matky, z něhož byly odváděny trvalé platby, dokládat. Ke dni 9. 9. 2020 byl bankovní účet zrušen a veškeré matčiny osobní věci jsou součástí pozůstalosti.

[5] V záhlaví označeným usnesením (dále jen „napadené usnesení“) krajský soud žalobu odmítl, jelikož žalobkyně neodstranila vady svého podání. Podle soudu není zřejmé, zda se jedná o žalobu, a písemnost neobsahuje žádný žalobní bod. Žalobkyně popsala toliko okolnosti hospitalizace a úmrtí své matky a jak spravovala bankovní účet. Z toho však nelze dovodit, z jakých důvodů brojí proti napadenému rozhodnutí. Opravným usnesením ze dne 9. 3. 2021, č. j. 42 Ad 31/2020 – 19, krajský soud opravil chyby v psaní.

[6] V návaznosti na napadené usnesení doručila žalobkyně krajskému soudu přípis, v němž namítá, že jí není zřejmé, co by měla ohledně bankovního účtu dokazovat. Nemá a nezná žádného advokáta a nevyzná se v právní úpravě. Není jí zřejmé, z jakých důvodů by měla přeplatek vracet. Dále uvedla, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí. Krajský soud tento přípis postoupil Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí.

II.

[7] Nejvyšší správní soud podání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) posoudil jako kasační stížnost. Poté, co stěžovatelka objasnila svůj projev vůle v kasační stížnosti ve smyslu, že žádá o ustanovení zástupce, ustanovil Nejvyšší správní soud stěžovatelce zástupkyni a vyzval jejím prostřednictvím stěžovatelku k doplnění kasační stížnosti.

[8] V doplnění stěžovatelka uvedla, že vadu napadeného usnesení spatřuje v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Nebylo dostatečně prošetřeno, jaké finanční transakce byly na bankovním účtu matky stěžovatelky provedeny a zda měla stěžovatelka k tomuto účtu dispoziční oprávnění po její smrti. Ke zjištění této skutečnosti navrhla provést důkaz výpisem z bankovního účtu a listinný důkaz zprávou České spořitelny a.s.

pokračování

[9] Ustanovená zástupkyně Nejvyšší správní soud rovněž informovala, že stěžovatelka neposkytla dostatečnou součinnost k podrobnějšímu rozpracování doplnění kasační stížnosti, přičemž doložila dopisy a úkony, jimiž se pokoušela stěžovatelku opakovaně písemně i osobně kontaktovat. Na ně stěžovatelka reagovala pouze písemným sdělením, že se nechce k ničemu vyjadřovat.

[10] Jelikož předmětem řízení o kasační stížnosti je usnesení, jímž krajský soud odmítl žalobu stěžovatelky z důvodu, že neobsahovala žádný žalobní bod, a jedná se tedy výhradně o otázku přezkumu rozhodnutí a postupu krajského soudu v řízení o žalobě, nezasílal Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalované k vyjádření.

III.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98 „[j]e-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.“ (zdůraznění dodáno).

[14] V kasačních námitkách, jimiž stěžovatelka brojí proti nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu a navrhuje provedení listinných důkazů, je kasační stížnost nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Opírá se totiž o důvody, které se nevztahují k napadenému usnesení. Krajský soud se těmito otázkami vůbec nezabýval, neboť vady žaloby mu to neumožnily, protože usnesením žalobu (návrh) odmítl. Protože se krajský soud posouzením věci samé nezabýval, nemůže tak učinit ani Nejvyšší správní soud.

[15] Dále stěžovatelka namítala, že obsahu výzvy k doplnění žaloby nerozumí, jelikož neví, co by měla dokazovat, nezná žádného advokáta a nevyzná se v právní úpravě.

[16] Nejvyšší správní soud zkoumal, zda řízení před krajským soudem netrpí vadou, která by měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného usnesení o odmítnutí návrhu, která je zároveň dle citovaného rozsudku kasačním důvodem, který lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., a která je zároveň vadou, k níž je Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[17] Námitce stěžovatelky lze v hrubých obrysech alespoň podle jejího smyslu porozumět tak, že vytýká, že pro ni výzva krajského soudu k doplnění žalobních bodů

nebyla dost srozumitelná, a také to, že v řízení o žalobě nebyla zastoupena advokátem. Krajský soud však postupoval zcela správně. Srozumitelně se stěžovatelky dotázal, zda skutečně měla v úmyslu podat žalobu, či pouze obecně vyjádřit nesouhlas s napadeným rozhodnutím. Stručně, v bodech a bez odkazů na zákonná ustanovení shrnul, jaké náležitosti žaloba musí obsahovat, a to včetně žalobních bodů. V žádném ze svých podání v řízení před krajským soudem, a to ani v reakci na výzvu krajského soudu k doplnění žaloby, stěžovatelka nikterak nevyjádřila vůli být v řízení zastoupena advokátem. To učinila až v řízení o kasační stížnosti, kde však ustanovené zástupkyni odmítala poskytnout potřebnou součinnost, spíše projevila nezájem o vedené řízení, což svědčí pochybnostem krajského soudu, zda bylo vskutku jejím úmyslem žalobu proti napadenému rozhodnutí podat. Protože z podání stěžovatelky vůči krajskému soudu nebylo *prima facie* zjevné, že by potřebovala k ochraně svých práv zástupce, soud ji o možnosti žádat o jeho ustanovení ani nepoučoval.

[18] Nejvyšší správní soud vadu řízení před krajským soudem neshledal, protože je kasační stížnost nedůvodná.

IV.

[19] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá tak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, která byla ve sporu procesně úspěšná, dle odkazovaného ustanovení právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

[21] Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2021, č. j. 2 Ads 19/2021 - 27, ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Blanka Dalibová. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát [§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátky částkou 2000 Kč za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem a doplnění kasační stížnosti) a dále přiznal 2 x 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 2600 Kč. Ustanovená zástupkyně doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se částka zvyšuje o 21 % čítajících výši této daně na konečných 3146 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

pokračování

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu